

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 30 september 2016 inzake de Evaluatie beleidsregel «Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties (Kamerstuk 32 620, nr. 179).

De voorzitter van de commissie,
Lodders

De griffier van de commissie,
Teunissen

Inbreng VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling en enthousiasme kennis genomen van de brief «Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties» (32620–179). Deze leden zijn van mening dat het zonde is als uit de praktijk blijkt dat kleinschalige experimenten met kansrijke innovaties in sommige gevallen nog onvoldoende van de grond komen. Het is dan van belang om op zoek te gaan naar praktische oplossingen om dit probleem op te lossen. De verlenging van de maximale experimenteerduur naar vijf jaar kan dan ook op steun van deze leden rekenen. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister in welke mate binnen deze regeling gestimuleerd wordt dat naast de technische innovatie ook aandacht is voor procesinnovatie om de methode van validatie te versnellen. Op welke wijze kunnen projecten hier van elkaar leren, en hoe wordt deze kennis onderling ontsloten? In welke mate wordt binnen de experimenten al gekeken naar de kansen rond een brede implementatie in de Nederlandse zorg als een innovatie bewezen werkt? Oftewel, op welke wijze gaat deze regeling ertoe bijdragen dat kansrijke experimenten uitgroeien tot bruikbare innovaties die de zorg voor mensen nog beter maakt?

Voor wat betreft het gedeelte rond de gewenste stimulering van de innovatie binnen de forensische zorg is het volgens deze leden goed dat de bestaande beveiligingsniveaus gehandhaafd blijven.

Inbreng PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben grote waardering voor de toenemende ruimte die zorgvernieuwing krijgt, en hebben daarom met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister over de beleidsregel «Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties». Genoemde leden hebben echter nog enkele vragen.

De leden van de fractie van de PvdA waarderen de toenemende ruimte die zorgvernieuwing krijgt. Zij zien dat er sprake is van een nieuwe werkwijze en ideeën, maar dat nog te vaak (de betrokken Minister erkent dat ook) implementatie of structurele inbedding in de zorg tekort schiet, en dat daarmee dus nog geen sprake is van echt duurzame zorginnovatie. Zij noemen hierbij graag als voorbeeld de website/e-community Proud2Bme.nl. Dit betreft een GGZ-hulpsite, welke is gemaakt door en voor ervaringsdeskundigen met een eetstoornis, onder begeleiding van een klinisch psycholoog/hoogleraar. De site heeft zich ontwikkeld tot de grootste GGZ-hulpsite van de Benelux, met een team van ervaringsdeskundigen, psychologen, diëtisten en ruim 25 vrijwilligers. De website is niet alleen gericht op hulp, maar vooral ook op de begeleiding naar hulp, daar waar de drempel groot is. Hiermee werkt de hulpsite aan vroegdetectie: het bekorten van de tijd tussen het herkennen en erkennen van de klachten en het zoeken en vinden van passende zorg. Deze vorm van hulpverlening sluit aan bij de ontwikkeling dat een deel van de (preventieve) zorg steeds meer van de spreekkamer naar de huiskamer verplaatst. De makers van de site zouden hiernaast de stap willen maken naar face-to-face-, virtuele en blended therapiegroepen onder leiding van getrainde ervaringsprofessionals en psychotherapeuten, en zij zouden een virtueel behandelcentrum willen oprichten. Dit is helaas nog niet mogelijk gebleken. Een goed initiatief loopt hier dus vast.

De leden van de fractie van de PvdA zien namelijk dat er (nog) geen plek is voor hulpsites en zorgvormen zoals Proud2Bme.nl die op deze wijze online gesitueerd zijn binnen de huidige bekostigingssystematiek. Proud2Bme is integraal aanwezig op internet en mobiel, verkrijgbaar als app en op de voor jongeren relevante sociale media. Zelfs wanneer

hulpsites aantoonbaar aansluiten bij de ontwikkeling van online-hulp en «zorg dichtbij», bij de doelgroep aansluiten en wanneer zij bovendien bijdragen bij aan langer gezond leven met eigen regie lukt het niet deze vormen op een duurzame wijze in het systeem in te bedden. Hulpsites worden echter niet structureel gefinancierd, waardoor deze niet verder kunnen groeien, verbeteren en meer mensen eenvoudig kunnen bereiken. Deze leden erkennen dat de toekomstbestendigheid van dergelijke websites onder andere van financiering afhangt. Sinds 2009 worden hier Kamervragen over gesteld, maar tot op heden heeft de site Proud2Bme bijvoorbeeld nog geen structurele plaats in de «behandeltrap» van preventie tot zware interventie intramuraal. De leden van de fractie van de PvdA vinden dat, wanneer hulpsites en nieuwe online zorgvormen om velerlei redenen aansluiten bij effectieve en efficiënte zorg, er moet worden gekeken naar een vergoeding die deze ontwikkeling stimuleert en niet blokkeert. Zij vinden het zonde dat dure interventies makkelijk vergoed worden, en hulp om erger te voorkomen zo moeilijk.

De leden van de fractie van de PvdA lezen dat er onder verantwoordelijkheid van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport onlangs twee regelingen zijn aangekondigd om zorgvernieuwing te stimuleren. Zij zouden graag zien dat deze regelingen niet alleen nog meer experimenten ondersteunen, maar dat bij gebleken succes deze experimenten ook worden ingebed in het zorgsysteem, zodat we kunnen spreken over echt duurzame zorginnovatie.

De leden van de fractie van de PvdA lazen afgelopen september in de Staatscourant dat de subsidieregeling e-mental health van het Zorginstituut bekend werd gemaakt. Dit biedt mooie kansen voor nieuwe zorgvormen, zolang het een interventie betreft. Deze leden zijn benieuwd welke definitie van het begrip «interventie» wordt gehanteerd. Zij vrezen dat preventie om een interventie te voorkomen, zoals gebeurt op een anonieme hulpsite, wordt uitgesloten. Klopt dat, en is dat een bewuste keuze? Voorkomen is immers gezonder en goedkoper dan genezen. Vallen hulpsites, zoals de website Proud2Bme, ook onder deze regeling, aangezien zij ook anonieme interventies aanbieden, maar op een vernieuwende manier via een website? De leden van de fractie van de PvdA vragen de Minister hiernaast welke mogelijkheden het Kwaliteitsinstituut ziet om de (preventieve) zorgvragen op een vernieuwende manier te beantwoorden, zoals via hulpsites of anderszins? Wordt hier zowel onderzoek naar gedaan op het gebied van ontwikkeling, als monitoring en implementatie?

De leden van de fractie van de PvdA lezen dat de beleidsregel «Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties», uitgevoerd door de NZa, meer ruimte gaat bieden aan vernieuwende werkwijzen in de zorg. Er wordt ruimte geboden om de experimenteerruimte onder bepaalde omstandigheden te verruimen van 3 naar 5 jaar. Deze leden achten dit een goede zaak, waarvoor de Minister legitieme redenen geeft. Deze verruiming gaat echter slechts over de experimentele periode, niet over hoe geslaagde experimenten een stap verder gebracht kunnen worden richting implementatie. Juist de stap naar duurzaam inbedden is hard nodig, zo menen de leden van de fractie van de PvdA.

Zij vragen daarom of de Minister bereid is de NZa te vragen om naast het volgen van de experimentele periode, bij geslaagde nieuwe zorgprestaties, ook onderzoek gevolgd door aanbevelingen te laten doen, welke leiden tot succesvol invoeren? Is het mogelijk deze adviezen vervolgens openbaar en bespreekbaar te maken in het zorgveld, waarbij de vraag van patiënten uitgangspunt is? Genoemde leden vragen hiernaast of de regering bereid is de NZa te vragen met aanbevelingen te komen op welke wijze succesvolle hulpsites duurzaam ingebed kunnen worden in

het zorgsysteem, en hoe met het oog op de toekomst, andere anonieme digitale zorgvormen een plek kunnen krijgen in de zorg, ook als er geen sprake is van interventies, zoals we die nu kennen, maar wanneer het bijvoorbeeld een zelfhulpsite betreft die interventie kan voorkomen? Kan de Minister tevens een onderzoek vragen hoe dit, op meerdere en verschillende terreinen van de zorg, kan bijdragen aan langer leven in gezondheid met eigen regie?

Inbreng SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de evaluatie beleidsregel «Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties». Zij hebben hierover nog de volgende opmerkingen en vragen. Deze leden onderschrijven het belang van innovatie, en dat dit gepaard gaat met vallen en opstaan. Hier moet dan ook ruimte voor zijn, zowel in financieel opzicht als qua tijd. Wat zij echter onwenselijk vinden is dat zorggeld weglekt naar grote bedrijven die dergelijke kosten makkelijk zelf kunnen dragen. Het is volgens hen logisch dat grote bedrijven innoveren. Dit maakt onlosmakelijk onderdeel uit van hun bedrijfsvoering. Deze kosten voor «research and development» werden tot voor kort door hen zelf gedragen. Deze leden merken echter op dat het beleid van de kabinetten Rutte erop gericht lijkt subsidies te verstrekken aan multinationals in plaats van beginnende, innovatieve bedrijven. Wat is de zienswijze van de Minister op bovenstaande opmerkingen? De leden van de SP-fractie vragen de Minister een overzicht van de innovaties die de afgelopen jaren geld hebben ontvangen in het kader van de beleidsregel Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties. Kan de Minister aangeven hoe lang ieder project loopt, wat de verstrekte subsidie is, en aan welk bedrijf of instantie de betreffende subsidie is verstrekt? Zij vragen de Minister ook aan te geven voor welke van projecten geldt dat drie jaar een te korte periode is gebleken, en waarom dat dan zo is. Waarop is vervolgens de termijn van de verlenging van twee jaar gebaseerd? Deze leden vragen of deze verlenging niet arbitrair is, en ontvangen hierop graag een nadere toelichting van de Minister.

Zij vragen de Minister tot slot een overzicht te geven voor het totaal aan subsidies dat in het kader van innovatie binnen de VWS-begroting in de afgelopen kabinetsperiode is toegekend. Is dit bedrag aan subsidies toegenomen of afgenomen ten opzichte van eerdere kabinetsperiodes? Ook zien deze leden graag in het overzicht opgenomen aan welke instanties of bedrijven de subsidies zijn verstrekt. Is de verhouding tussen subsidies die verstrekt zijn aan het bedrijfsleven en die aan overige instanties, zoals onderwijsinstellingen, ten opzichte van vorige kabinetsperiodes gewijzigd?